

μῦθος· ταῦτα δὲ λαμπραῖς συνίχεται ταῖς ἀντιφάσεσιν·
 "Ἄρα κτ. "Ὁ τὸ Α'.

Τὸ δὲ ἐπὶ τὸ ἀπλῶς εἶναι, ἐκ τοῦ ταύτη μὴ εἶναι κατὰ
 τὰ δημιουργίαν ἀνακαλέμθον, ἐδὲν ἐκείνων εἰσάγει τῶν τὰς
 ἀντιφάσεις ἡμῖν ἀδινόντων, ὡς αὐτὸι τύχοι ὑπάρξεως· μόνον
 δὲ τοῦ ποιητικοῦ γήζει, τοῦ παρ' αὐτὸ, καὶ ἐκτὸς αὐτῶ,
 αἰωνίως προόντες, καὶ ἀπειρον πλουτῶντος τὴν δυνάμιν·
 (δ. σ. ξ'. σ. ξ. α'. σ. ξ. β'.) ἔ δὴ φθάσας ὁ λόγος (δ. σ. ι. γ'.)
 ἀναγκαίαν τὴν ὑπάρξιν ἐπιστάσαστο, "Ἄρα κτ. Ὁ τὸ Β'.

Ἄλλα ἦν μεταξὺ τῆς καὶ φύσιν γήσεως, καὶ τῆς ἀπλῶς
 τῶν εἶναι παραγωγῆς μέσον ἐδὲν· ἦτοι ἦν ἐκ προῦποκειμέ-
 νων, ἢ ἐκ μὴ. Καὶ κινήσεως μεσιτοδύσεως πάντως, ἢ αὐτῶ
 κινήσεως τὸ ὑφιστάς αὐτῶ ὑποσταθῆ· (δ. λ. ε'.) ὑφιστάς δὲ ὁ
 Κόσμος. (ε. ξ. ὑποθ.) Καὶ δὴ καὶ ἐν χρόνῳ τὸ εἶναι λα-
 βῶν. (δ. υ. γ. σ'. υ. γ. ζ'.) Κατὰ φυσικῶν ἄρα γήσεων ἀ-
 δυνάστον ὄν ἔτι αὐτὸν ὑποστῆναι, (καὶ τὸ Α'.) ἐπαύαγ-
 κες ὁμολογεῖν ὅτι ἀπλῶς παρήχθη (καὶ τὸ Β'.), περὶ
 καὶ δημιουργίαν ἀναγκαίως ἐκ τῶ μηδενὸς ὑπέστη. "Ἄρα καὶ
 τὸ Ι'.

Σχόλιον.

δ. υ. γ. θ'. **Ο** ὕποτοι τὸν Κόσμον μὴ ἀπ' αἰῶνος, (δ. υ. γ. σ'.
 υ. γ. ζ'.) ἀλλ' ἐν χρόνῳ, φυσικῶν μὲν γήσει ἐδαμῶς, (υ. γ. η'.)
 παραγωγῆ δὲ τῆ ἐκ τοῦ ἀπλῶς μὴ εἶναι, δεδημιουργῆθαι
 ἀποδεδειχόσι, πρῶτον αὐτῶ εἶη, καὶ τοῖς πῶν ἀντιδοξάντων
 λόγοις ἀπαντῆσαι, οἷς προσερείδομενοι ἄχαις ἕραν ἔραν πυρ-
 γῶσαι πῶν πλινθίαν ἐτόλμησαν, τοῖς τῶ αἰῶνος πρεσβεῖσι
 τὴν κτιστῶ φύσιν ὑπερσεμνύαντες, καὶ τῆς αὐτῆς προεδείας
 τῶ σοφῶ, καὶ δυνατῶ, καὶ παγκάλῳ δημιουργῶ, καὶ κτίσει
 τῶν ὄλων ἀξιώσαντες.

Α'. Οὖν Δεισοτέλης (1) ε. ξ. αὐτῆς τῆς ὕλης ἐπιχειρῶν,
 ἀφ-

(1) Φυσ. Α. "Υφ. 82.

ἄφθαρτον αὐτὸ καὶ ἀβλήντητον ἀνάγκη εἶναι φησίν. „ Εἴτε
 „ ἢ ἐγίγνετο, ὑποκεῖσθαι τὶ δεῖ πρῶτον, τὸ εἶ ἔ ἐνυπάρ-
 „ χοντος· τῆτο δὲ ἔστιν αὐτὴ ἢ φύσις, ὡς εἶσαι πρὶν γε-
 „ νέσθαι... εἴτε ἐφθείρετο, εἰς τῆτο ἀφίξεται ἔχατον, ὡς
 „ ἐφθαρμένη εἶσαι πρὶν φθαρῶσαι.

Ἄλλ' εἴπερ ἐγίγνετο, γένεσι φυσικῇ, ἐγίγνετ' αὖ πάντως
 ἐκ τῆ ἐνυπάρχοντος, καὶ ἐφθείρετ' αὖ ὁμοίως ἢ ὕλη, εἰς τε
 ἔχατον, προσεπιϋπάρχον αὐτῇ φθειρομένη, ταῦτον εἰπεῖν,
 εἶ ὕλης αὖ ἔως ἔχον ἢ ὕλη τῶ γένεσιν, καὶ τῶ φθορᾷ
 εἰς ὕλιν, ὡς εἶναι μὲν καὶ πρὶν γένεσθαι, φθειρῆναι δὲ ταύ-
 τῶ, καὶ μὲν τὸ φθαρῶσαι, ἔπερ ἀδύνατον ὄν καὶ αὐτοὶ ἀπε-
 φθάρμεθα. (Δ. υ υ ή.) Εἰ δὲ τῶ μὲν γένεσιν εἰς τῶ
 φθωγαγῶν ἐκ τῆ ἀπλῶς μὴ εἶναι μεταλλάβοι, τὴν δὲ φθο-
 ρᾷ εἰς τὴν ἀπλῶς ἔσπῶν· ἐδεμία ὑπολειφθήσεται τῶ ἐ-
 πιχειρήματι ἰχύς· ἐδὲ λόγος ἐδεῖς ὁ πείσων λέγειν τῶ
 ὕλιν ἀβλήντητον καὶ ἄφθαρτον. "Οτι δὲ ἐκ τοῦ μηδενὸς τῶ
 ὕλιν φθωγαγεῖν, καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν ὑφεσῶσαν ἔεψαι, τῆς
 τῆ ἀπειρεῖ αὖ εἶη δυναμέως, ἐν ἄλλοις δέδεικται. (Δ. σ ξ.
 σ ξ α. σ ξ β.)

„ Β'. Εἰ ἐγίγνετο φησίν (1) τῶν κινητῶν, καὶ κινητικῶν ἔ-
 „ κασον, ἀναγκαῖον πρότερον τῆς ληφθείσης, ἄλλῶ γένε-
 „ θαι μεταβολῶν, κατ' ἡν ἐγίγνετο τὸ δυνατὸν κινηθῶναι,
 „ ἢ κινήσθαι. Ἐκ τῆτος ἢ ἐπιφέρει, ὡς ἡν ἄρα τις πρότερα
 μεταβολὴ τῆς πρώτης.

Ἐποτίθησι δὲ κἀνταῦθα ὁ καὶ ἀνωτέρω, ὡς τὰ κινητὰ καὶ
 κινητικά, μόνη τῆ κατὰ φύσιν γένεσι, γίνηται αὖ εἶη, τῆ
 ἐκ αὐτοῦ κινήσεως. Εἰ δὲ προσέχε τῆ ἐκ τῆ μηδενὸς, νό-
 ματι μόνον τῆ πανθενῆς φθωγαγῆ τῶν ὄντων, ἡν αὐτοὶ
 λατεινόμεθα, οὐκ αὖ εἰσέβαλε μεταβολῶν ἐντεῦθεν, τῆς
 πρώτης μεταβολῆς πρότεραν. Αὐτὸς ἐν αὐτὸ τὸ ζητούμενον
 σιωαρπάζει, τὴν μὲν ἐκ τῆ μηδενὸς φθωγαγῶν σιγῆ πα-
 ραἔχων, τῆς δὲ φυσικῆς τῶν γένεσεων ὑποβάλλων, εἶ
 ὡν τῆς λαφορᾶς πᾶσα ἢ τῆ προκειμένη ἐπίκεισις ἤρηται.

„ Γ'.

(1) Φύσ. Η. "Υφ. ε'.

„ Γ'. Πρότερον, φησὶ (1) καὶ ὕστερον πῶς ἔσαι χρόνος μὴ ὄντος; ἢ ὁ χρόνος μὴ ἔσης κινήσεως; εἰ δ' ἔστιν ὁ χρόνος κινήσεως ἀειδύμος, ἢ κινήσις τις (ὅπερ ἐν Δ. Φυσ. εἰδείχθη.) εἴπερ αἰεὶ χρόνος ἔστιν, ἀνάγκη καὶ κίνησιν αἰετοῦ εἶναι.

Ἀπαντητέον ὅτι τὸ πρότερον τῷ χρόνῳ ἔκ ἐστι χρονικόν, ἀλλ' ἀπερίεστη χρόνος σημαντικόν. Οὕτως καὶ ἔξω τῷ ἔρω φησὶν ὁ αὐτός (2) μὴ εἶναι τόπον.... „ Διόπερ ἔτε ἐν τῷ πρῶτῳ τάκει πέφυκεν.... οὐδ' ἔστιν ἐδεμία μεταβολὴ τῆς ὑπὲρ τῆς ἔξω τῶν τετραγώνων φεραῦ. Ὡς περ ἐν τῷ ἔξω, καὶ τὸ ἐκεῖ, καὶ τὸ ὑπὲρ, λέγεται ὑποστασιακῶς τόπος μὴ ὄντος, ἀδυνατισίως καὶ τὸ τῷ χρόνῳ πρότερον, καὶ χρόνος μὴ ὄντος εἰρήσεται.

„ Δ'. Εἰ ἀδύνατον ἔστι (3) καὶ εἶναι καὶ νοῆσαι χρόνον ἀνοῦ τῷ νῦν, τὸ δὲ νῦν ἔστι μεσότης τις, καὶ ἀρχὴ καὶ τελευτὴ ἔχον ἅμα, ἀλλ' ἀρχὴ μὴ τῷ ἐσομένῳ χρόνῳ, τελευτῇ δὲ τῷ παρελθόντος, ἀνάγκη αἰεὶ εἶναι χρόνον.... Ἀλλὰ μὴ εἶγε χρόνον, φανερόν ὅτι ἀνάγκη εἶναι καὶ κίνησιν. Εἴπερ ὁ χρόνος πάθος τι κινήσεως.

Ἀπαντητέον, ὅτι τὸ μὴ συνδυαστικόν νῦν μεσότης τις ἐστίν, ἀρχὴ καὶ τελευτὴ ἔχον. τὸ δὲ πέρατος μόνον θέσιν ἔχον, ἢ τοι ἀρχὴ μόνον ἢ τελευτὴ τῷ περατικῷ χρόνῳ ἐστίν. ὡς περ ἐπὶ τῶν γραμμῶν τὰ σημεῖα. Συμῆρπασαι τοῦ νῦν κἀνταῦθα τὸ ζητούμενον, μηδὲν χαφέρον τῷ τῷ πέρατος τῷ χρόνῳ αἶρειν ἐκ μέσῃ, τὸ ὑποτιθεῖναι τὸν χρόνον ἀπέραντον.

„ Ε'. (4) Οὐδὲν γε ἀτακτον τῆς φύσει, καὶ κατὰ φύσιν. Ἡ δὲ φύσις αἰτία πᾶσι τάξεως. τὸ δ' ἀπειρον, πρὸς τὸ μὴ ἀπειρον ἔδνα λόγον ἔχει. τάξεις δὲ πᾶσα λόγος. τὸ δ' ἀπειρον χρόνον ἡρεμεῖν, εἴτα κινηθῆναι ποτέ. τέτε δὲ μηδεμίαν εἶναι διαφοράν, ὅτι νῦν μᾶλλον, ἢ πρότερον, μὴ δ' αὐτίνα τάξιν ἔχειν, ἐκέτι φύσεως ἔργον. Ἡ δὲ ἀπλῶς ἔχειν

(1) Φυσ. Η. "Γφ. ι.

(2) Α. Περὶ Οὐρανοῦ. "Γφ. 4 θ'.

(3) Φυσ. Η. "Γφ. ια'.

(4) Αὐτ. "Γφ. ιε'.

ἔχειν δεῖ τὸ φύσει, καὶ ἔχ' ὅτε μὴ ἔτι, ὅτε δὲ ἄλλως,
οἶον τὸ πῦρ ἀνω φύσει φέρεται, καὶ ἔχ' ὅτε μὴ, ὅτε δὲ
ἔ' ἢ λόγον ἔχειν τὸ μὴ ἀπλῶν.

Θαυμαστὸν ἔδεν, εἰ λόγον ἀπαιτεῖ ὁ Ἀριστοτέλης τῆς ἀπὸ
τῆ ἡρεμεῖν ἐπὶ τὸ κινηθῆναι μεταβάσεως, ἐν ὑπεθέσει τῆ
καὶ τῶ ἐν χρόνῳ τῷ Κόσμῳ ἀδραργύῳ, ὡς ἀνάγκη φύ-
σεως καὶ ἔχει παντελοῦθέρῳ τε καὶ αὐτεξουσίῳ βελήματι πῦν
δημιουργόν, τὰ ἔκτος αὐτῆ ἔσιοποιεῖν τε, καὶ κτίζειν οἰόμε-
νος. Ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ μὴ τῆ ἀναγκαίῳ, τῆ ἔτι ἢ ἄλλως
ἔχειν τὸν λόγον ζητεῖν, εἰκὸς δὴπερ καὶ εὐλογον· τὸ δὲ αὐτο-
θελήτως ἀγαθοποιεῖν τὰ ὄντα τῆ παροχῆ τῆ εἶναι, ἅτε καὶ
ὅτε βέλεται λόγῳ ἀπαιτεῖν, καὶ τί ὅτι πυνθανέσθαι τὰδε
μὴ, τὰδε δ' ἔ; καὶ ἔτι, ἐκ ἄλλως; καὶ ἦδη, ἢ πρότερον;
τίνα καταλείπει δρασύτητος καὶ παρνοῖας ὑπερβολῆ; Καί-
τοι καὶ τὸν λόγον ἀγνοῦντας, ὅτι μὴ δημιουργεῖν ἐδόκει αὐ-
τῷ ἐξ ἀπειρα τῆ χρόνῳ, ἔ παρ' αὐτὸ τὸ ἀγνῆτον, καὶ ὑ-
περάχρονον τῆ Κόσμῳ ὑπερκατείνεσθαι οἰκαῖον, ἐδ' ἀκόλου-
θον. Οὐ γὰρ διότι τότε εἰπεῖν ἐκ ἔχμερ, αὐτὸν εἶναι τὸν
πῖν ἀφ' ἑαυτῆς ἀνυπόστατον ὑποσησάμερον φύσιν, λέγειν πα-
ραπισόμεθα, ὅτε μάλισα καὶ λόγοι ἰχυροὶ ἡμᾶς εἰς τῆτο
καταναγκάζουσιν.

ἢ 5'. (1) Εἶγε ἔστι τι αἰεὶ τοῖσιν, τὸ κινεῖν μὴτοι ἀκίνη-
των δὲ αὐτὸ, καὶ αἰεῖον, ἀνάγκη καὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆτε
κινεῖμερον αἰεῖον εἶναι· ὅτι (2) τὸ αὐτὸ, καὶ ὡσαύτως ἔ-
χον αἰεὶ, τὸ αὐτὸ πέφυκε ποιεῖν.

Παραπλήσια σχεδὸν τῆς ἀνωτέρῳ ἀπαντιτέον· τὸ γὰρ ὡσαύ-
τως ἔχον αἰεὶ, ἀνάγκη φύσεως ποιουῶ, τὸ αὐτὸ πέφυκε
ποιεῖν πάντως, ἔ μὴτοι, καὶ τὸ αὐθαίρετῳ καὶ παντοδυναμῳ
αὐτεξουσίῳ, ὡς αὐ, καὶ ὅτε βέλοιο τὰ ὄντα ποιεῖν καὶ με-
τασκαλάζον. Ἀλλ' ἢ μὴ βέλησις τοῦ ἐν χρόνῳ κοσμοποιῆ-
σαι ἢ αὐτῷ ἀπ' αἰῶνος, ἢ δὲ κοσμοποιῖα ἐν χρόνῳ, τοῖς
μὴ τὸ εἶναι εἰληφόσι μεταβολῆ τῶ μεγίστῳ ἀπεργασα-
μῆ,

(1) Φυσ. Η. "Υφ. νγ'.

(2) Αὐτόθ. "Υφ. ιε'.

μῶν, τῇ δὲ δημιουργικῇ φύσει μεταβολῶν ἐδεμίαν μνησθῆ-
σασα.

„ Ζ'. Τῆς μὲν κινήσεως (1) τῆς ἐπ' οὐθείας, ὄρεται καὶ
„ ἀρχὴ, καὶ μέσον καὶ τέλος, καὶ πάντα ἔχει ἐν ἑαυτῇ· ὡς ἔ-
„ σι καὶ ὄρθον ἀρξεται τὸ κινεῖμενον, καὶ ἔτελευτήσει, πρὸς
„ ᾧ τοῖς πέρασιν ἡρεμεῖ πᾶν, ἢ ὄρθον ἢ ἔ· τῆς δὲ περι-
„ φερῆς ἀόρετα· τί ᾧ μᾶλλον ὁποιοῦν πέρασ τῆς ἐπι τῆς
„ γραμμῆς; Ὁμοίως ᾧ ἕκασον καὶ ἀρχὴ, καὶ μέσον, καὶ τέ-
„ λος· ὡς αἰεὶτε τινὰ εἶναι ἐν ἀρχῇ τε, καὶ ἐν τέλει, καὶ
„ μηδέποτε. (2)

Ἐπι παντός σώματος κινεῖμενος θεωρητέον, ὅ,τε κινεῖται
αὐτό, καὶ τόπον δι' ἑ, καὶ χρόνον καθ' ὄν. Ἐφ' ὧν δὴ ποσῶν
ὄντων, καὶ ἀρχῶν, καὶ μέσον, καὶ τελευτῶν. Καὶ τῶ μὲν κινε-
μῶν μέσον τὸ ἐπίσης τῆς ἀκρων ἀφεσῶς τῆς κατ' αὐτὸ ἐκ-
τάσεως· οἷον εἰ μὲν τύχοι σφαῖρα τὸ κέντρον, εἰ δὲ μὴ,
τὸ οἷον κεντρῶδες· ἀρχὴ δὲ ὁπότερον αὐτῶ ληφθῆ τῆς ἐκ δια-
μέτρου ἀντικειμένων, τελευτῆ δὲ π' ἐκείνῳ ἀντίθετον· τῶδε
τῆς κινήσεως χρόνος, ἀρχὴ μὲν ἢ ἀπὸ τῆς ἀκινήσιος πρώτη
μεταβολῆ, τελευτῆ δὲ ἢ ἀπὸ τῆς κινήσεως πρώτη· μέσον δὲ
τὸ μεταξύ· τῶ δὲ τόπος ἀρχὴ μὲν ὄρθον μεθίσταται καὶ ὄν
πρώτον καταλείπει, τέλος δὲ ἔμεθίσταται, καὶ ὄν ἔχατον
καταλαμβάνει. Ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις, ἢτοι ὀλικῶς, ἢ ἐκ ἀ-
νδρῶ γήροιο τῆς πῆ κέντρον αὐτῶ μεταστάσεως, ἢ καὶ μέρη, ὡς
ἐπι τῆς κύκλω φοράς, ἐν ἣ μύει μὲν τὸ κέντρον, κινεῖται
δὲ τὰ παρ' αὐτὸ περι αὐτό· ὡςπερ ἐν ἐπι τῆς ἐπ' οὐθείας
κινεμένων, ἕκασον μὲν τῆς ἐν μέρει, τὸ μέρος, πάντα δὲ
ἅμα συὸ αὐτῶ τῶ κέντρον, τὸ ὅλον, τῶ ἐν ᾧ εἰσὶ τόπου
καταλείπονται ταύτῳ καὶ ἀρχῶν οἶδε τοπικῶς, ἢς ἔχει κι-
νήσεως, ἔτωτοι καὶ τῆ περιφορά, τῶν μερῶν ἕκασον, πλὴν
τῶ

(1) Φυσ. Η. "Υφ. γγ'.

(2) Τύτω δὴ παρὸ τῶ Ἀριστοτέλους "Οκελλος ὁ Λακωνὸς ἐχρηστο τῶ
λόγω εἰς κατασκευῶν τῆς τῶ Κόσμου αἰδιόποτος· λόγω δὴ, ἐν οἱ Ἀγ-
γλοι ἐν τῶ ἐπεισεδία τῆς κατ' αὐτῶς παγκοσμίας ἰσοείας ἀπορροφῆσε εἰ-
πον καὶ γελοιοτάτον. Ἡκμασε δὲ ὁ Λακωνὸς ἔτος ἔπολυ πρότερον τῶ
Πλάτωνος γεγενῶς.

τῷ κέντρῳ (αὕτη γὰρ ἢ κατὰ τὴν φοράν ταύτην πρὸς τὴν ἐπ' ὀρθείας διαφοράν) ἀρχῶν ἔχει, τὴν πρωτίστου τῷ ἐν ᾧ ἢ τὸ πῶς ἐγκατάλειψιν, τέλος δ' αὖ ἔχει τὴν ἐσχάτην, τῷ ἔπερ αὖ γρήται κατάληψιν. Ἐφ' οἷς καὶ τὸδε σημειωτέον, ὅτι πᾶσι πῶς χρονικῆς καὶ τὸ εἶναι ἀρχῆς ποικειμένον τῷ λόγου, αὐτὸς ἐπὶ τὴν τοπικὴν μεταβαίνει, λέγων μὴ εἶναι τῷ κύκλῳ φερομένῳ ὄρθον ἀρξεται, καὶ ἔτελεύτῃσι. Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς. Ἄλλως δέ τις ἀπλυτικῶς τῷ λόγου τὴν ἀπερίαν ἀπήλεξεν (1) ἐπισησας, ὅτι καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἀμετασάτως πᾶσι δυνάμεων σφαιρῶν, ἐπαναγκες ἢ τὰς φοράς, παρ' ἐλκεῖψιν ἀρχῆς τε καὶ τελευτῆς καὶ μεσότητος, διηγεκείσιν εἶναι καὶ αἰδίους. Καί τις ἔτι τῶν κατ' ἡμᾶς (2) καὶ εἰς ἀνασκῶν μάλιστα τείνειν τῷ Ἀριστοτελεῖ δόγματος, τὸ ἐκ τῆς πᾶσι φοράς ἐπιχειρήμα κατεφάρασαν. Α'. γὰρ, καὶ ἀπλυσάτη, καὶ στοιχειώδης οἷον κίνησις, ἢ ἐπ' ὀρθείας. Αἱ δὲ καὶ καμπύλων μικταὶ καὶ ἔξ ἐκείνης. Διὸ καὶ ὕστεραι, καὶ ἐπὶ τῶν ἐραυῶν σωμάτων τὴν ἀρχῶν τῷ κινηθῆναι αὐτὰ, σαφῶς ἐλέγχουσαι.

ἢ Η'. Ἄπαν τὸ γινόμενον (3) ἔξ ἐναντίας τε καὶ ὑποκειμένον τινὸς γίνεσθαι πέφυκε, καὶ φθείρεσθαι ὡσαύτως ὑποκειμένον τε τινος, καὶ ὑπ' ἐναντίας, καὶ εἰς ἐναντίον τῶν δ' ἐναντίων καὶ αἱ φοράι ἐναντίαι. Εἰ δὴ τέτρα (τῷ ἐραυῶ) μηδὲν ἐναντίον ἐνδέχεται εἶναι, ἔξ τῆς καὶ τῆς φοράς τῆς κύκλῳ μὴ εἶναι ἀντινα ἐναντίαν κίνησιν, ὁρθῶς εοικεν ἢ φύσις τὸ μέλλον ἔσεσθαι ἀγρήνητον, καὶ ἀφθαρτὴν ἔξελέσθαι ἐκ τῶν ἐναντίων, ἐν ταῖς ἐναντίοις γὰρ ἢ γήσεις, καὶ ἢ φθορά.

Καὶν ταῖς ὑποτίθητι πῶν δὲ φυσικῆς γήσεως ἐν χρόνῳ τῷ Κόσμῳ πᾶσι ἀγωγῶν, ἢ ἀδυνάτον φθάσαντες (δ. υ. γ. ἢ.) ἐδείξαντο. Προῖκα δὲ λαμβάνει, καὶ τῷ ἐραυῶ μηδὲν ἐναντίον ἐνδέχεται εἶναι τὸ γὰρ σεγαυὸν καὶ τὸ ῥοῶδες, καὶ τὸ σκλη-

(1) Βενέδικτ. Περὶ εὐς Βιβλ. ι. ε. Περὶ ἀρχ.

(2) Γενεῶν. Στοιχ. πῶς Μεταφ. μέρ. γ.

(3) Ἄεις. Α. Περὶ Οὐρανοῦ. Ἔφα κ.

σκληρόν κ' ἐπίτυπον, ἢ ὑγρόν, τότε ἀνταυγασικόν τῷ φω-
 τὸς, κ' τὸ λευκόν κ' τὸ βαρύν κ' τὸ λεῖον, κ' τὸ θερμόν
 κ' ψυχρόν· καὶ παντοίας ἄλλας ἐναντιώσεις, τίς φερέγγυος
 τῷ μὴ κακίοις ἐπιχωρεύειν τοῖς σώμασιν; Οὐκ εὐλόγως
 δὲ εἰδ' ἐκεῖνο τίθησιν ὅτι τῶν ἐναντίων κ' αἱ κινήσεις ἐναν-
 τίαι. Αἱ δὲ ἀπὸ τῆς πυρώδους φύσεως, καὶ τῶν ἄλλων ἀ-
 πόρροια, αἱ ἀκτινηδόν κ' πάντα κινήσεως διορισμὸν χω-
 ρῆσαι, ἐμβλὴ κ' ἐναντία ἀλλήλαις εἰσὶ δὴ τῷτο, ὁμοειδεῖς
 τυγχάνουσι· τὸ δὲ φύσει τοῖς σώμασι προσκλήρην τὰς ἀν-
 τιθέτας τῶν κινήσεων, καὶ μὴ ὑφ' ἑτέρου αἰεὶ κινεῖσθαι παν-
 ὅτι σῶμα ἐστὶ, μάτῳ ἐροθεῖντος ἐστὶ τὰ τῆς φύσεως, κ'
 τὸν καθόλου τῆς ἑτεροκινήσεως θερμόν, τὸν ἐν ἅπασιν κρα-
 τῆντα, ἐπεικῶς ἀθεῖντος. Τελούταιον δὲ κ' τὸ πᾶσιν με-
 ταβολῆν ἀπὸ τῶν ἐρανίων σωμάτων πόρρω ποιεῖσθαι, καὶ
 θαρρόντως ἰσχυρίζεσθαι (1), ὅτι μηδὲν φαίνεται μεταβε-
 ῖν βληκός, ἔτε κατ' ὅλον τὸν ἕχατον ἐρανόν, ἔτε κατὰ μέ-
 ριον αὐτῶ τῶν οἰκείων ἐδόν, μόνον αὖ εἴη τοῦ μὴ μέ-
 ρον τῶν ἐπισημῶν (ἢ δέον ἐστὶ) ποιῶντος τὰ πράγμα-
 τα, μηδὲ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ λόγους, συμφώνως τοῖς ἐν τῇ
 φύσει συμβαίνουσι τιθεῖναι δεῖν οἰομένως, ἀνάπαλιν δὲ τοῖς
 λόγοις καταβιαζομένως συναῖδεν τὰ πράγματα. Τούτῳ δὲ
 ὑποδεί τῷ κατὰ τὸ δεκτὸν αὐτῶ, τὸν τε λόγον τῶν φαινομέ-
 νοις μαρτυρεῖν, καὶ τὰ φαινόμενα τῷ λόγῳ (2) ὅσῳ ἢ
 τε ἐπὶ τῶν ὄντων σωζομένη ἀναλογία (ἢ φησὶ τις τῶν
 ὑπερον (3), καὶ δὴ καὶ ἡ πείρα, ἐδόν ἄλλο τίς ἀειδιλό-
 τερον ἴσησιν, ἢ κακίονα, ὡσπερ δὴ κ' τὰ πρὸ τῶν γῆν,
 ἐν μέρει κηραίνεσθαι, πλείσας ὅσας τὰς μεταβολὰς πά-
 χοντα, καὶ τόγε ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν φύσει, εἰς φθορὰν ῥέπον-
 τα, ὑπὸ δὲ τῷ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ διωκεκῶς συνεχόμενα.
 Ἐφ' ᾧ δὲ εἶσαι τὰς νεοφανεῖς τῶν ἀσέρων, οἷον τὸν τε ὑπὸ
 Ἰππάρχου πάλαι ὠδρατεπρημένον, κ' τὸν κ' τὸ ἀφοβ. ἐν
 τῷ Κασσιοπέῳ Ἀσεισμῶ, κ' τὸν κ' τὸν ἑσάχηλον τῆς φα-
 λαί-

(1) Ἀειτ. α. Περὶ Οὐρανῶν Ἔφ κβ'. (2) Αὐτ.

(3) Γενεσίω. Στοιχ. τῆς Μεταφ. Βιβλ. γ'.

λαίνης ἔτει αφυσ'. ὄραθ' ἴτα, καὶ τὸν ἐν τῷ ἑσπέρῳ πάλιν τῷ κύκλῳ ἔτ. αχ'. καὶ τὸν ἐν τῷ ὀφειάχῳ αχίν'. καὶ τὸν κατὰ τὸ αχό. ἐφ' ᾧ τάτες εἶσαι, μόνα τὰ τῶν κομητῶν σώματα, τῶν κατὰ χρόνος ἀποσηλίων καθισαμένων, τίποτε ἄλλο ἐλέγχει, ἢ τῆς ἐρανίων τὴν θρυλλικρῶν μάτῳ ἀφθαρσίαν, καὶ τῆς κτισθῆς καὶ ἐπικέρως φύσεως τῆς ἀδυσίαν;

„ Οὐκ ὀρθῶς ἐν ἔσιν εἰρημῶν, (1) ὅτι ὀρθῶς εἰκεν ἢ φύσις τὸ μέλλον ἔσεσθαι ἀγνώστητον καὶ ἀφθαρτον, ὅξελέσαι ἐκ τῆς ἐναντίων, ἐν οἷς ἢ ἄγνοια καὶ ἢ φθορά· εἰ μὴ κατὰ τὸσῶτον, ὅτι τὸ ἀγνώστητον τῆτο, μέλλον ἔσεσθαι εἰρηται, ὃ κατασκοιάζει ὅτι ἐκ ἔσιν ἀγνώστητον.

„ Οἱ Πάντες τὸν ἀνωτάτω τῷ θεῷ τὸπον ἀπεδιδάσκει (φησὶν) σὶν (2) καὶ βάρβαροι καὶ Ἕλληνας, ὅσοιπερ εἶναι νομίζουσι θεός· δηλοῖ ὅτι ὡς τῷ ἀθάνατῳ τὸ ἀθάνατον συνηρημένον... Ἐοικε δὲ καὶ τὸνομα τοῦ τῆς ἀρχαίων ἀπεδεδόσθαι μέχει καὶ τῷ νῦν χρόνος... Αἰθέρα δὲ προσωνόμασαν τὸν ἀνωτάτω τὸπον ἀπὸ τῷ θεῷ αἰεὶ τὸν αἰδίων χρόνον, θεμῶν τῆς ἐπωνυμίας αὐτῶν.

Ἄλλα τὸπος δεῖσθαι τῆς ἀσώματον φύσιν, ἕδενός, ὡς ὑπὲρ τὸπον ἔσαν, οἱ πάντες ὁμολογοῦσι. Καὶ αὐτὸς κατωτέρω μαρτυρῶν φαίνεται (3). „ Οὔτε δὲ ἐν τῷ φησὶ (περὶ εἰ τῆς θεῶν λέγων) τακεῖ πέφυκεν, οὔτε χρόνος αὐτῶν ποιεῖ γηράσκειν, ἕδ' ἔσιν ἕδενός ἕδεμία μεταβολή, τῆς ὑπὲρ τῆς ἐξωτάτω τεταγμένων φορῶν, ἀλλ' ἀναλλοίωτα καὶ ἀπαθῆ τῆς αἰσίῳ ἔχοντα ζωῆ, καὶ τῆς αὐταρκεσά τῆς ἀτελεῖ τὸν ἀπαντα αἰῶνα. Εἰ δὲ τὸν ἐρανὸν ἀφορῶσιν οἱ πάντες, ὡς θεῶν ἀνώτατον οἰκητήριον, ἕ μόντοι τὸν ἐν παντὶ τῷ τῷ, καὶ τὸπος ἐπέκεινα, ἐν ἐρανῶ ἀεριοεισέον, ὡς δὲ κατ' ἐξοχίῳ, ἐν τῆς παναρμονίῳ καὶ πανδύθμῳ συσάσει, τῆς ἐξαισίῳ καὶ μεγέθει, καὶ πλήθει σωμάτων ἐκείνων, ἐνδεικνύμενον τὸ πανθενές καὶ μεγαλεργόν τῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀφ' ἐφ' ἔκεισε καὶ ὀξασέον. Πρὸς δὲ τὸ,

„ πᾶν-

(1) Ἄεισ. Α. Περὶ Οὐρανῶν. Ἔφ. κ'. (2) Αὐτ. ὑφ. κβ'.

(3) Αὐτ. ὑφ. ρ'.

ἢ πάντα καὶ βαρβάρους καὶ Ἑλλήνας, τῷ αἰωνίῳ δημιουργῷ συνδιαιώνιζεν τὸν ἕρανὸν ὑπειληφαίνας, ὡς τῷ ἀθανάτῳ τὸ ἀθάνατον συνηρημένον, αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπαντήσομεν. Ἐν γὰρ τῷ Η. τῆς Φυσικῶν, καὶ ἐν τέλει τῷ Α'. τῆς Θεῶν ἕρανῶν, ἐκ διαζήτησεως, ἐδὲ τῆς ἀδόξων τινὰς κατέλεξε τῶν πινυτιῶν ἠγροαμῶν. Ἐν δὲ τῷ Θεῶν Κόσμου πρὸς Ἀλέξανδρον (1) ἢ ἀρχαῖον εἶναι γέγραπται τῶν λόγων καὶ πάτριον πᾶσιν ἀνθρώποις, ὡς ἐκ Θεῶν τὰ πάντα, καὶ Θεῶν ἡμῖν συνέστηκεν. Τελευταῖον δὲ καὶ αἰθέρα ὀνομάσαντες τὸν αἴον τὸν, ἃ τῶν αἰεθῶν, ἐκ τὸ ἀναρχὸν τῆς κινήσεως καὶ φορᾶς, τὸ δὲ ἐνδελεχῆς καὶ ἀδράλειπτον ἡμῖν ὑπέσθησαν.

ἢ ἴ. Τὸ μὴ κινῆμενον καὶ κινῆν αἰεθῶν, (φησὶ (2) καὶ ἢ ἕσθια, καὶ ἐνεργεῖα ἕσθια. Ἐκ τῶν δὲ εἰσβάλλουσιν ὡς ἄρα ἀπ' αἰῶνος τὸν Κόσμον ἐδημιούργησαν, ἵνα μὴ δηλαδὴ ποτὲ τὸ δυνάμει ἐπὶ τῆς ἀκράτη γῆται ἐντελεχείας.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα ὑποτιθέμενος, ὡς ἤδη ἀναμφῶς εἶπον, ὅτι ἡ κίνησις αἰώνιος, ἐνταῦθεν κατασκευάζει, ὅτι ἄρα ἡ θεία φύσις ἐνεργεῖα ἕσθια ἔστιν. ἢ Εἰ γὰρ ἔστι, φησὶ (3) κινητικὸν, ἢ ποιητικὸν μὴ ἐνεργῆν δὲ τί, ἐκ ἕσθια κινήσεως, ἐνδέχεται ἢ τὸ δυνάμει ἔχον μὴ ἐνεργεῖν. Καὶ ἐξιδιανεῖται ἔτω κυκλικῶς τὰ τῆς δεξιᾶς ἡμῖν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ὀρμωμῶν, κατὰ τὸ αὐτὸ τελευτώσεως. Ὡς εἴτις ἄλλοθεν ὑπολαβὼν ὑποκρίσθηται ἀλλότριον εἶναι τὸ δυνάμει τῆς ὑπερσείας φύσεως, ὡς ἀπεσῖαν τῆς καὶ τὸ ἐνεργεῖν τελειότητος, τῷ ὑπερτελεῖ ἀποσάπτων, ἀπαντήσομεν ὅτι τῷ δημιουργῷ, δυνάμει τι εἶναι τῷ ἐν αὐτῷ, τῷ ὡσαύτως ἔχοντι αἰεθῶν καὶ ἀναλλοιώτῳ, τῶν ἕσθια, ὃ καὶ αὐτοὶ ἀδυνάτων εἶναι φαμῶν. Αὐτοῦ δὲ ἐνεργεῖα ἔχοντος, μάλλον δὲ ὄντος ἐνεργεῖα ὃ τίποτε ἔστιν, ὃ ἡμεῖς ἐξυμνοῦσαι ἐκ ἐξισχύομεν, τὸ δυνάμει ὡς ἐκ τῶν κτισμάτων, τῷ ἐπὶ τὸ εἶναι καλουμένων ὡς τε, καὶ ὅτε δόξαιεν αὐτῷ, ἐδὲ τῇ ἀπειροτελεῖ ἀποσ-

(1) Κεφ. 5'. (2) Ἀεισ. Α. Μισαφ.
(3) Αὐτ.

λυμαίνεται φύσει· τέτων δὲ ἀθεσίαν κατηγορεῖν, ἐκείνη δύναμιν προσμαρτυρεῖ ἀπολύτη αὐτεξουσιότητα.

„ I A'. Ὁραῖον ἄρα τὴν τῶ παντός (φησὶν (1) πὴν ἀπλῶν φορῶν, ὡς κινεῖν φανερὸν τὴν πρώτῃ φύσιν καὶ ἀκίνητον, ἄλλας φορὰς ἔσας, τὰς τῶ πλανήτων αἰδέας... Ἀνάγκη δὲ καὶ τέτων ἐκάστῃ τῶ φορῶν ὑπ' ἀκινήτου κινεῖσθαι καθ' αὐτὸ, καὶ αἰδέας φύσεως... Πᾶν ἄρα τὸ φέρον τῶ φερομένων χάριν πέφυκεν. Ὡς ἐκ αὐτοῦ εἶναι αἰ αἰδέας ἐκείναι φύσει, μὴ καὶ τῶ φερομένων ὄντων ἀπ' αἰῶνος.

Κὰν τέτοις κύκλοις ἐμφαίνεται τῶ ἀνωτέρα ἄρα πλῆθος· ἐπειδὴ γὰρ τὰ φερόμενα, ἢτοι τὰ τῶ πλανήτων σώματα αἰδέας ὄντα, ἔσι, καὶ τέτων ὡσαύτως αἰ κινήσεις αἰδέας ἔσι, φανερόν ὅτι, καὶ αἰ κινεῖσθαι ἔσι αἰ αἰδέας εἶσιν· ἔσι δὲ πῶς ἀργήσασιν; τὸ ἄρα φέρον χάριν τῶ φερομένων πέφυκεν· κινεῖσθαι ἔσι ἀπ' αἰῶνος, καὶ ἔσι αἰδέας εἶσιν ἡμῖν τὰ κινεῖσθαι σώματα. Πόθεν; ἔσι αὐτῶ τέτων δηλοῦσι, ὅτι αἰδέας. Ἀλλ' αὐτοὶ καὶ τὸν κύκλον συγχωρεῖντες ἔσι κυλίεσθαι, ἔσι φύσεως ἐφιστῶν ἀναγκαῖον ἡγέμεθα ταῖς ἐρανίαις σφαίραις, τέτων κινήσεως, ἐνὸν ἄλλως αὐταῖς ἐνδεχάσθαι τὴν φορῶν ὑπὸ τῶ δημιουργῶ, τῶ ἄρα ἐφιστῶ τὴν ὄρμην, καὶ αἰ σιμῶντος, καὶ ὡς καὶ φύσεως αὐταῖς ἐφιστῶσιν τὰς κινήσεως, ἔσι αἰδέας ἔσι τὰς τοιαύτας φύσεως ἀποφανέμεθα, ἀλλ' ἐν χρόνῳ καὶ αὐταῖς τὸ εἶναι λαβεῖσθαι, χρονικῶς καὶ κινεῖν τὰς σφαίρας ἐφιστῶ· ἐν γὰρ τὸ αἰῶνιον, ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ἔσι ἔσι τὰ πάντα.

„ I B'. Ἐν τοῖς φύσει δεῖ τὸ βέλτιον εἶναι ἐνδέχεται ὑπάρχειν μᾶλλον (2). Τὸ γὰρ βέλτιον αἰ ἐνδεχάσθαι μῶν, φησὶν (3), ἐν τῶ φύσει ὑπάρχειν, εἶναι ἢ δυνατόν. Δυνατόν δὲ τὸν Κόσμον αἰ εἶναι, καὶ βέλτιον, ἢ μῶν. Ἄρα κτ.

Τὸ ἀπ' αἰῶνος εἶναι τὸν Κόσμον ἐκ ἔσι τῶ δυνατῶ, ὡς ἐνδεχάσθαι· τῶ δὲ, ἔσι παρέλλειψιν τῶ ἐν τῶ Θεῶ δυνα-

(1) Μεταφ. Α. Κεφ. η'.

(2) Φυσ. Η. ὑφ. μῶν.

(3) Αὐτ. ὑφ. γδ'.

νάμεως, τῷ αἰεὶ κοσμοποιεῖν δυναμῶν· ὡς δὲ τῷ ἐπο-
 μῶν ὡς ἐκ τῷ Κόσμου ἀντίφασιν. Ἦτοι γὰρ ὑποθεθεῖς
 μὴ ἐξηρημῶν ἔχειν ἐκ Θεῶ τὴν ὑπερξίν, ἀναγκαῖον πάν-
 τη πάντως αὐ εἶη, τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ἕσπαις μυρίαις ὅσαις
 ὑποκείμενον, καὶ εἰδὲ τῷ κινέντος ὀπίδειξ αὐ ἔπος εἶη· πῶς
 γὰρ εἰ μὴδὲ ὅλως τῷ ὑποσῆσοντος; Ἦ γὰρ ἐκ Θεῶ δημιερ-
 γικῶς λαμβάνειν τὸ εἶναι λεγόμενος, εἶη αὐ ἅμα καὶ αἰώνιος
 ὡς τῷ ὑπόθεσιν, καὶ μὴ, ὡς πρότερον ἔχον τὸ ὑφ' αὐ· τῷ
 γὰρ αἰώνιος πρότερον εἶδεν. Ἀλλὰ ὡς τῷ καὶ ἐφεξῆς. Ἦ-
 δη δὲ πρὸς τῷ μὴ δυνατὸν εἶναι τὸν Κόσμον αἰώνιον τυγ-
 χάνειν, ρητέον ὡς εἰδὲ βέλτιον. Εἰ γὰρ ἀγαθὸν ἐκάστω τὸ
 αὐτῷ τῇ φύσει προσῆκον· προσῆκον δὲ τῇ ῥόσῃ οὐσίᾳ ὁ
 χρόνος, βέλτιον ἄρα αὐτῇ τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι, ἢ ἀπ' αἰῶ-
 νος· ὡσπερ δὴ καὶ τοῖς ἀνθρώποις νόας ἐισωμάτας πεφυκέ-
 ναι, ἢ πάντη ἀπηλαγμῶς τῷ σώματος· πρὸς ὅ,τι γὰρ
 ἔτι προσῆν ῥέπει ἡ φύσις, ἐκεῖνο βέλτιον. Καὶ τὸ τῷ ὑπε-
 ροχῶ δὲ τῆς δημιουργῆ φύσεως, ὑπὲρ τῷ δημιουργηθεῖσῶ
 ἐντεῦθεν μεγαλυέσθαι, τότε ὑψος τῆς προνοίας, καὶ τὸ μέ-
 γεθος τῆς δυνάμεως ἀναδείκνυσθαι, καὶ τὸ ἐν ὑπερτελεῖ ἐ-
 ξεσία, καὶ παντελέθειρῳ θελήσεως νόματι, ἀγαθῶν ὡς
 τῆς κοσμοποιίας τὰ μὴδὲ μὴδὲ μὴδὲ ὅτι ἀκαταβιάσως τε
 καὶ αὐτοκινήτως, ἀγαθὸν εἶναι καὶ λέγεσθαι, πάντα ταῦτα, καὶ
 τῶν ἔτι πλείω ἄλλ' ἄπερ αὐτῆς προθεῖη τοῖς εἰρημῶσι,
 αἰετα ἐν χρόνῳ τὸν Κόσμον δεδημιερῆσθαι κατασκυάξει,
 καὶ ὡς ἄλλως ἐκ ἐνεδέχετο ἀμεινον. Ἦ μὴ ἐντις ἐκ τῷ
 Ἀριστοτέλους ὡς αἰδιότητος Κόσμου προβάλλοιτο ταῦτα ὅσιν.
 Ἦμῖν δὲ καὶ τὰ τῷ Πλατωνικῷ Πρόκλου προβλητέον ἐνταῦ-
 θα, καὶ ταῦτα ἐκ τῶν τῷ Φιλοπόνου ὡς οἶοντε συλλόμεως ἐ-
 πιλυτέον.

„ 1Γ'. Εἰ ὁ Κόσμος γρηγοτός, ὡς μὴ πρότερον ἐγλύετο,
 „ ὑπὸ τῷ ἀπειροδυναμῶ Θεῶ πολλῶ πρότερον γρηδέσαι δυ-
 „ νάμενος; (1) Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγαθός ὅσι· τὸ δὲ ἀγα-
 „ θὸν καὶ μεταδοτικὸν ἢς περ αὐ ἔχοι ἀγαθότητος. Ἦ δὲ,
 „ ἐκ

(1) Πρόκλ. α. Λόγ. Περὶ Αἰδιότητ. Κόσμου.

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἐκ ἄρα νῦν μὲν, νῦν δ' ἔ. Καὶ ἀγαθῶν ἄρα ἀπ' αἰῶ-
νος, αἶψά τ' εἶναι τοῖς ὑφ' ἑσώσι μετ' ὁμοῦ. (1)

ἢ Τὸ ἀπειρον καὶ μηδὲν ἔσθ' ὅπου δύνασθαι ἐνεργεῖν ὑπο-
ἢ σῶσαι, ἢ πλείονων ἀειστέλης (2) ἀποδείξει. . . . τὸ
ἢ δὲ ἀπείρου κατὰ μέγεθος, ἢ καὶ ἀειστέλης ὑποσῶσαι φύ-
ἢ σιν ἐκ ἔχοντος, γελοῖον ζητεῖν ἵνα μὴ πλείονα ὑπέ-
ἢ σῃ; Ὅσον γὰρ πλείονα τῶν ὄντων ὑποσῶσαι τις ὑπόδοι-
ἢ το, τὸ ἀπείρου κατ' ἐνεργεῖαν ἐκβῶσαι μὴ δυναμῆς, οὐ-
ἢ δὲ ἡττον ἢ αὐτῆ μῦθε ἀπορία, ταύτη ἐν ἀνάγκῃ πεπε-
ἢ ρασμῶν εἶναι τὸν πᾶν ὄντων ἀειστέλης. (ἢ τὸν αὐτὸν δὲ
ἢ λόγον καὶ εἴτις τί μὴ κρείττονα τὰ ὄντα, πυνθάνοιτο, γε-
ἢ λοῖον τί αὐ εἴη πυνθάνοιτος.) ἢ Εἰ ἐν τὸ μὴ πλείονα,
ἢ ἢ κρείττονα δεδημιουργῆσαι ἢ τῶ φύσιν τῶν γινόμε-
ἢ νων ἔχει τὸ αἴτιον, καὶ ἐδὲν τὸ μείον, ἢ τῶ δυνάμιν
ἢ τῶ Θεῷ, ἢ τῶ ἀγαθότητι. Ἀπολέθως ἄρα καὶ ἡμεῖς μὴ
ἢ εἶναι τὸν Κόσμον ἀγνήτην ὑποτιθέμενοι, ἔτε ἀδύνατον
ἢ τῶ δημιουργῶ, ἔτε τὸ μὴ βέλεσθαι αἶψά αὐτὸν τὰ ἀγαθὰ
ἢ ἀδύνατον κατηγορεῖμεν, ἀλλὰ τῶ τῶν γινόμενων φύσιν
ἢ αἰτιώμεθα. (Ὅρα καὶ τὰ εἰρημῶν ἐν τῇ ὀπιλύσει τῶ Ε'.)
ἢ Ἄλλ' εἰ καὶ ὁ Θεὸς ἀγαθός, ἀγαθῶ δὲ ἐδεῖς ἢ ε-
ἢ δυνός ἐγγίνεται φθόνος, ὡς ὁ σοφὸς φησὶ Πλάτων, καὶ
ἢ ἢ τῶ εἰς τὸ εἶναι πάντα παρήγαγε, ἢ καὶ μῦθε τῶν
ἢ ἢ ἢ τῶν ἑαυτῶ, καὶ πάντα ταυτὸν ὑπέστησεν, ὡς τῆς αὐ-
ἢ τῆς αὐτῆ κοινωνεῖν ἐσίας τε, καὶ δυνάμεως; ἢ ἢ γὰρ δυ-
ἢ νάμῶν ἐκ ἢ ἢ ἢ τῶν ἐπόμενον, ἢ τῶ βλάσφη-
ἢ μον σιωπῶ. . . . ἢ ἢ πάντως ἢ τῶ μὴ δύνασθαι ἐδὲ ἢ ἢ ἢ
ἢ λησεν. ἢ ἢ τῶ ἀδύνατον τῶ Θεῷ κατηγορήσει. ἢ ἢ ἢ
ἢ ἢ ἢ γὰρ ἢ τῶ τῶν ἢ ἢ τῶν ταυτὸν εἶναι τῆ ἀγνήτης
ἢ καὶ δημιουργικῆ αὐτῶ αἰτία. Ὅτω γὰρ αὐ αὐτὸς αὐτὸν ὁ
ἢ Θεὸς ἐδημιούργει. . . . Εἰ ἐν τὸ μὴ δύνασθαι τί τῶν δη-
ἢ μιουργηθέντων ταυτὸν εἶναι τῶ δημιουργήσαντι, ἢ ἢ τῶ εἶ-
ἢ ναι τὸν Θεὸν ἀγαθὸν ἀφαιρεῖται. . . . οὔτε τινὰ ἀδέ-
ἢ νειαν καὶ ἀδυναμίαν αὐτῶ προσεῖβεται. Καὶ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ
ἢ ἢ ἢ

(1) Φυσ. Γ. Καὶ α. Περὶ Οὐρανῶ.

(2) Αὐτ.

„ μὴ εἶναι τὸν Κόσμον αἰδιον ὑποτιθέμενοι, ἕπε τὸ εἶναι
 „ τὸν Θεὸν αἰεὶ ἀγαθὸν ἀφαιρέμεθα, ἕπε ἀδύνατον τῆς δη-
 „ μιουργικῆς αὐτῆ κατηγορέμεν δυνάμεως, ἀλλὰ τὸ μὴ δύ-
 „ ναθαι αἰεὶ εἶναι τὸν Κόσμον δι' αὐτὴν τὴν τῆ γινομένην
 „ φύσιν ὑποτιθέμεθα. Ὅπερ ἐφεξῆς σαφέστατα δείξομεν.
 „ Τῷ δὲ ἐπιχειρήματι καὶ ἄλλως ἔστιν ἀπασιῆσαι ἐκ φθου-
 „ ρίας, ὅτι καὶ δυνάμενον μὴ, μὴ βεληθούτα δὲ ἀπ' αἰῶ-
 „ νος, ἀλλ' ἐν χρόνῳ ἀφαιραγεῖν, καὶ φθόνον τῆ ἀπαθεί φύ-
 „ σαι ἐλέγχει ἀπαγε· τίνι γὰρ αὐτῆ καὶ βασκῆναι; τῆ μὴδὲ
 „ μὴ μὴδὰμῶς ὄντι; καὶ πῶς αὐτῆ ἀγαθοποιήσεις, ἢ φθονή-
 „ σεις; ἀλλὰ τὸ παντελοῦθρον μαρτυρεῖ τῆς δημιουργίας, καὶ
 „ τὸ παντεξέσιον τῆς αὐτῆς δυνάμεως.

„ 1 Δ'. Εἰ ἔστι τὸ ἀδιδείγμα τῆ Κόσμου αἰώνιον, καὶ τῆ-
 „ το ἔστι τὸ τί ἡ εἶναι αὐτῆς, τὸ ἀδιδείγματι εἶναι...
 „ τὸ ἀδιδείγματι εἶναι αὐτῆς αἰωνίως πάρεσιν. Εἰ δὲ
 „ τῆτο, εἴη αὐτῆ ἐξ ἀνάγκης καὶ εἰκὼν αἰεὶ· πρὸς γὰρ εἰκόνα
 „ τὸ ἀδιδείγμα. Ἄλλως, ἢ οὐδὲ τὸ ἀδιδείγμα ἡ τῆς
 „ εἰκόνας μὴ οὐσης, ἢ μὴ εἰκόνας ἀδιδείγμα. Τῶν γὰρ
 „ πρὸς ἀλλήλα λεγομένων, ἕδον θάτερον ἔστι θάτερον μὴ
 „ ὄντος. Εἰ ἄρα τὸ ἀδιδείγμα αἰωνίως ἀδιδείγμα, αἰεὶ
 „ ἔστιν ὁ Κόσμος εἰκὼν, τῆ αἰωνίως ὄντος ὡς ἀδιδείγμα-
 „ τος. (1)

Οὐδεὶς αὐτῆ τοῖς Ἀριστοτέλους δόγμασι σοιχῶν, τῆς λόγῳ
 τῆςδε, ὑπὲρ τῆς τῆ Κόσμου αἰδιότητος χηῖσαιτο, τῆς Σταγαιρίτου
 πολλαχῆ τῶν αὐτῆ συγγραμμάτων, ὅποι καὶ τύχοι, τὴν πε-
 ρὶ ἰδεῶν τῆς Διδασκάλου κατὰ τὸ καρτερόν ἀπελέγοντος δό-
 ξαν. Καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀδιδείγματος δυχεραί-
 νοντος, καὶ μεταφορικὸν αὐτὸ λέγοντος, καὶ πολλῶν μάλιστα
 πρὸς αὐτὸ τὸ δόγμα μαχομένων· ὃ καὶ αὐτὸς ὁ Πρόκλος
 μαρτυρεῖ (2) „ κινδυνώδει φάσκων, μὴδὲν ἔπος ὁ αὐτῆ ε-
 „ κείνος ἀποποιήσασθαι τῶν Πλάτωνος ὡς τὴν τῶν ἰδεῶν ὑ-
 „ πόθεσιν, καὶ μόνον ἐν λογικοῖς τερετίσματι τῆ εἰδη κα-
 „ λῶν,

(1) Πρόκλ. Λόγ. β'.

(2) Πρόκλ. Περὶ ἑποσκέψ. τῆς πρὸς τὸν Πλάτωνα Τιμ. ὑπ' Ἀρισ-
 αἰτεριμ. Κεφ. α'.

29 λων, ἀλλὰ καὶ ἐν ἠθικοῖς πρὸς τὸ αὐτάγαθον ἁμαχό-
 30 μμος, καὶ ἐν φυσικοῖς ἐκ ἀξίων τὰς γῆσεις εἰς τὰς ιδέας
 31 ἀναφέρειν... Καὶ ἐν τῇ μετὰ τὰ φυσικὰ πολλῶ πλέον,
 32 ἅτε περὶ τῶν ἀρχῶν πραγματολόμος, καὶ κατατείνων
 33 μακρὰς κατηγορίας πῶν ιδεῶν, ἐν τοῖς πρώτοις, ἐν τοῖς
 34 μέσοις, ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς πραγματείας ἐκείνης, καὶ
 35 ἐν τοῖς ἁλόγοις σαφέςατα κεκραγώς, μὴ δυνάσθαι τῷ
 36 δόγματι τῷ συμπαθεῖν, πάντις αὐτὸν οἴηται ἄφ' ἑ-
 37 λονεικίαν ἀντιλέγειν. Ἀλλ' εἴτις ἐκ τῶν ιδεῶν, καὶ τὸν
 Πλάτωνα αὐτὸν συγκατασᾶσαι τῷ Ἀριστοτέλει ἐπὶ τὸ τῆς
 αἰδιότητος τῷ Κόσμῳ ἐθελήσειε δόγμα, ὅπερ ἔοικεν ὁ Πρό-
 κλος ἐπιχωρήσαι, πρὸς τῶν αὐτῶν ἰδέων τὴν ὑπόθεσιν
 εἶναι φήσομεν ὡς ἐν τῷ τῶ εἶναι ταῖς ἰδίαις ἐν τῷ πα-
 ραδείγμασιν εἶναι. Ἦτοι γὰρ ἕστίας ὁ Πλάτων αὐτὰς ἐτί-
 θετο εἶναι ἀδυποσάτης, καὶ δῆλον ὡς οὐκ ἐν γέσει τῇ
 πρὸς ἄλλο τὸ εἶναι ἔχουσιν. „ Εἰ γὰρ αἱ αἰδιότητ' ἕστίας καὶ
 38 εἰκόνες ἐκείνων, αὐτὰ κατ' αὐτὰς ὑφειρήκασιν, οὐκ ἐν
 39 γέσει τῇ πρὸς ἄλλο τὸ εἶναι ἔχουσιν, ἢ κισά γε αἱ πρώ-
 40 ται, καὶ αἱ καὶ ταῦτα, καὶ ὡσαύτως ἔχουσιν ἐν τῇ πρὸς
 41 ἄλλο γέσει τὸ εἶναι ἔχουσιν... Καὶ ἔτις εἰ μὴ ἐν τῷ
 42 εἶναι παραδείγματα τὸ εἶναι καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἔχει τὰ
 43 εἶδη, κατ' ἄλλο δὲ αὐτοῖς τὸ εἶναι, κατ' ἄλλο δὲ τὸ πα-
 44 ραδείγματα εἶναι, ἐκ ἄρα ἀνάγκη τῆς ιδέας πρὸς τὴν ὁ
 45 Κόσμος γέγονεν αἰωνίου ἕσσης, καὶ τὸν Κόσμον αἰεὶ εἶ-
 46 ναι... Ἐπεὶ καὶ τῆς εἰκόνος αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς ὅσι πα-
 47 ραδείγμα, ἀλλ' ἐκ ἀνάγκη ἅμα τῷ εἶναι τὸν Βασιλέα,
 48 καὶ τὴν εἰκόνα αὐτῶ εἶναι. Ἦ (ὅπερ τὸν Δάτερον) ἐκ ἕ-
 σίας τὰς ιδέας ὁ Πλάτων τίθεται εἶναι, ἀλλά τινος δημιερ-
 49 γικῆς λόγος καὶ νοήσεις, κατ' ἕς ὁ δημιουργὸς τὰ ὄντα συ-
 50 νίστησι... Καὶ ἐδ' ἔτις ἕδεμία φαίνεται ἀνάγκη, τῶ πάν-
 51 τως ἅμα τοῖς δημιουργικοῖς λόγοις συυπάρχειν, καὶ τὰ
 52 γινόμενα ἀποτελέσματα. Ἀντιτρόφως γὰρ ἔχειν ἀναγ-
 53 καῖον· τῷ γὰρ ἀποτελεσμάτων ὄντων ἀνάγκη πάντως, καὶ
 54 τῶ λόγος εἶναι, κατ' ἕς πᾶντα γέγονεν· ἐμὴ τῶ λό-
 55 γοις τὰ πράγματα πάντως ἔφεται, ἐπεὶ καὶ ναυπηγὸν καὶ
 56 οἰκοδόμον ἐνδέχεται, νεώστινος ἢ οἰκίας τῶ λόγος ἔχον-
 57 τα, μήπω δημιουργεῖν κατ' αὐτῶ. Καὶ τετρατίον ἄρα ὁ
 58 λό-

λόγος ἀναγκάζων τὰς ἰδέας ἀπὸ τῆς κατ' αὐτὰς ὁμολογεῖν,
 ταῖς μὲν τὸ αἰδίον, ταῖς δὲ τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι ἀποκληροῖ.
 ἢ Ἄλλως τε καὶ τὴν τῆς μελλόντων ἀκρίβη πρόγνωσιν, πᾶς
 ἢ τις ὁμολογήσειε, καὶ πῶς ἐκ Θεῶ προνοίας ἀπολαύειν τὰ
 ἢ ὄντα πάντα καὶ μηδὲ τὸ τυχόν ἐν παροράματι γίνεσθαι,
 ἢ κοινὴ πάντων ἔστιν εὐνοία τῆς ὅπως ἐν τῷ τε τῷ Θεῷ ἀ-
 ἢ γαθρότητα, καὶ τὴν ἀρρήτον ἐγνωκότων δυνάμιν. Αὐτὰ δὲ
 ἢ ταῦτα ἡμῖν καὶ ὁ Πρόκλος συνομολογεῖ (1) καὶ ὁ Πλωτι-
 ἢ νος (2). Καὶ ἀνάγκη τοίνυν τῆς μελλόντων ἔσεσθαι προῦ-
 ἢ πάρχειν τε, καὶ προσγινώσθαι τὰς λόγους. Εἰ δὲ τῆτο, ἐκ
 ἢ ἀρα τοῖς τῆς γινουμένων δημιουργικῶν λόγοις τε καὶ αἰτίαις
 ἢ συνυπάρχει τὰ πράγματα· τιναντίον δέ. Ὡστε εἰ καὶ αἱ
 ἢ ἰδέαι καὶ τὰ ἀποδείγματα, νοήσεις τινὲς εἶναι τῶ δημιουργ-
 ἢ γῆ, καὶ λόγοι, κατ' ἕως τὸν Κόσμον παρήγαγον, ἐκ ἀνάγκ-
 ἢ καὶ πάντως συνυπάρχειν ἐξ αἰδίου ἀμα τῆ γνώσει τοῦ
 ἢ Θεῶ, τῆ ὅτι τῷ Κόσμῳ, αὐτὸν τὸν Κόσμον.
 ἢ ἸΕ'. Εἰ ὁ δημιουργὸς τινὸς ἔστι δημιουργός, ἢτοι κατ' ἐ-
 ἢ νέργειαν ἔσαι δημιουργὸς αἰεὶ, ἢ δυνάμει ποτὲ μὴ αἰεὶ
 ἢ δημιουργῶν. (3) Ἄλλ' εἰ μὴ ἐκεῖνο, καὶ τὸ δημιουργέμενον
 ἢ αἰεὶ κατ' ἐνέργειαν ἔσαι δημιουργέμενον. Εἰ δὲ τῆτο, ἐπεὶ
 ἢ παντὶ τὸ δυνάμει ὄν, ἀπὸ τῆς ἐνεργείας ὄντος, ὃ ἔστιν, τῆ-
 ἢ το δυνάμει γίνεται κατ' ἐνέργειαν, ἔσαι ἀρα καὶ ὁ δη-
 ἢ μιργός, δυνάμει πρότερον ὄν, ἀπὸ ἄλλης τινὸς ἐνεργείας
 ἢ δημιουργῆ... καὶ εἰ μὴ ἐκεῖνος αἰεὶ ἐνεργεία αἰτίος τῶ εἶ-
 ἢ ναι τῆτον δημιουργόν, αἰεὶ καὶ ἕτος δημιουργός, διὰ τὸ ἀξίω-
 ἢ μα τὸ λέγον· ὅταν ἢ κατ' ἐνέργειαν τὸ αἰτίον, καὶ τὸ αἰ-
 ἢ τιατόν εἶναι κατ' ἐνέργειαν· ὡστε τὸ δημιουργέμενον αἰεὶ
 ἢ ἔστιν. Εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνος δυνάμει ποτὲ αἰτίος τῶ ποιῆν
 ἢ τὸν δημιουργόν δημιουργεῖν, διὰ τὸ ἀξίωμα τὸ λέγον· τὸ
 ἢ δυνάμει παντὶ δεῖσθαι τῶ ἐνεργείας, ἵνα γῆηται κατ' ἐνέρ-
 ἢ γειαν, καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ὅτι τῆτο λόγος. Καὶ ἢ εἰς ἀ-

ἢ πει-

- (1) Πιεὶ τῆς δέκα ἀπὸς τὴν ἀπόνοιαν ἀπορι
 (2) Ἐν τῷ πειὶ τῆς, ἢ ἀγαθῶ.
 (3) Πρόκλος λόγος γ'. πειὶ αἰδίουτ. Κόσμου.

31 πειρον αἰμῶν ἄλλο πρὸ ἄλλου ζητῶντες αἴτιον τῆ ἐνεργείᾳ
 32 τῆ ἀποκειμένης δυνάμει αἰτίῳ, ἢ ἤξομεν εἰς τὸ συγχα-
 33 ρῆσαι αἰεὶ τι εἶναι κατ' ἐνέργειαν αἴτιον· τῆ δὲ συγχα-
 34 ρηθῆντος ἔπεται καὶ τὰ αἰτιατὰ αἰεὶ εἶναι κατ' ἐνέργειαν,
 35 καὶ τὸν κόσμον αἰεὶ δημιουργέμενον.

Τῆ δυνάμει τῆ μὲν α. καὶ κατ' ἐπιτηδειότητα (1) ὄντος,
 τῆ δὲ β. καὶ κατ' ἔξιν, ὅ ἐνεργείᾳ μὲν ὄσι πρὸς τὸ πρῶτον
 δυνάμει ἐκεῖνο, δυνάμει δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν τὴν
 τῆ β. ἐνεργείᾳ τυχαίως, (2) τὸ λέγον ἀξίωμα, αἷς ὅ-
 36 ταν τὸ αἴτιον κατ' ἐνέργειαν, καὶ τὸ αἰτιατὸν, ἐπὶ τῆ β. ἐ-
 37 νεργείᾳ ἀληθῆς ὄσιν ἐκ ἐπὶ τῆ α., ὅ τὸ β. δυνάμει ὄσιν.

Καὶ τὸ ἕτερον ὁμοίως τῆ ἀξιομάτων, ὅτι τὸ δυνάμει ὄπη-

38 νίκα εἰς ἐνέργειαν ἀνάγεται, ἀνάγκη πάντως ὑπό τινος
 39 ἑτέρου ὄντος κατ' ἐνέργειαν πᾶσι, οἷον αὐτὸ τὸ ὄν δυνά-
 40 μει ὄσι, μεταβάλλειν, καὶ εἰς ἐνέργειαν ἀγεῖσθαι, ἐπὶ τῆ
 41 προτέρῃ μόνον δυνάμει χῶραν ἔχει... ἐκέτι δὲ ἐπὶ τῆ
 42 β. δυνάμει ἀληθῆς τῆτο ὑπάρχει τὸ ἀξίωμα... Εἰ ἔν
 43 ἡμεῖς αἰεὶ κατ' ἔξιν ἐνεργείᾳ δημιουργὸν εἶναι τὸν Θεὸν ὑ-
 44 ποτιθέμεθα, (ὅπερ ὄσι τὸ α. μὲν ἐνεργείᾳ, β. δὲ δυ-
 45 νάμει.) ποία ἔτι ἀνάγκη ἔτις ἔτις αἰεὶ τῆ Θεῷ ἐνερ-
 46 γείᾳ δημιουργῶ, καὶ τὸν κόσμον αἰεὶ εἶναι; Ὁ τίνω παῖς
 47 καὶ τὸ α. δυνάμει δημιουργὸς λεγόμενος, ἐκ αὐ οἰκοδομή-
 48 σαι, μὴ πρότερον εἰς τὸ τῆς οἰκοδομικῆς ἔξεως ἐγκρατῆς
 49 ὀφθαλμοῦ μεταβαλὼν ὑπό τῆ, ὅς αὐ ταύτη γε ἢ κατ' ἐνέρ-
 50 γειαν· ὁ δ' ἔτις ἐνεργείᾳ οἰκοδόμος αὐν, ἢτοι κατ' ἔξιν, ἔ-
 51 δούος αὐ ἑτέρῃ πρὸς τὸ οἰκοδομῆσαι, προσδεῖς εἶη τῆ ἐ-
 52 νεργείᾳ οἰκοδομήσοντος. 36 Πάλιν τῆς οἰκίας μὴ ἔσης κα-
 53 τ' ἐνέργειαν, ἔδου κωλύει τὸν οἰκοδόμον εἶναι κατ' ἐνέρ-
 54 γειαν τὴν κατ' ἔξιν· οἰκοδόμος γὰρ ὄσι τὴν ἔξιν ἔ-
 55 χων, καὶ μὴ οἰκοδομῆ... οἰκοδομῆντος δὲ κατ' ἐνέρ-
 56 γειαν καὶ τὸ οἰκοδομῆμενον ἔσαι... ὁ γὰρ Φιλόσοφος,
 57 (ὁ Πρόκλος) σοφιστικῶς τὸ ἐπὶ τῆ προτέρῃ δυνάμει λε-
 58 39 γό-

(1) Ἐκ τῆς Φιλοπόου πρὸς τὸν αἰωτ. λόγον.

(2) Ὁρα Ἄεις. Η. Φυσ. ὑφ. λβ'. καὶ β. Περὶ ψυχ. ὑφ. ιδ'. καὶ γ.

91 γόμφρον (λέγω δὴ τὸ δεῖσθαι τῆ ἐνεργείᾳ τοῦτου, οἷον
 92 αὐτὸ ἐστὶ τὸ δυνάμει, ἵνα εἰς ἐνέργειαν ἀχθῆ.) αὐτὸς
 93 ἀπλῶς. καὶ ἀδιορίστως τῆ δυνάμει ἔπειθαι φησὶν. Εἶτα
 94 λοιπὸν καὶ τὸ ἀκόλεθον ἐπισυνάπτει λήρης μακρῆς, δη-
 95 μιουργὸν δημιουργῶ συνείρων, καὶ τῆ ἀ. ἀτόπω ὑποθέσει
 96 τὰ ἀκόλεθα συμπεραυνόμενος. Ἀλλ' ἐπεὶ εἶδεις καὶ τῆ
 97 τυχόντων νῦν ἔχων, καὶ τὸ πρότερον δυνάμει φαίη αὐ εἶ-
 98 και τὸν Θεὸν δημιουργὸν πρὶν δημιουργῆσαι, ταύτης τῆς ἀ-
 99 τόπως ἀρχῆς ἀνααιρεθείσης, οἴχεται παῦ τὸ ἐξ ἀρχαίων
 100 τῆ φιλοσόφου τῆ συλλογισμῶν ὕφασμα. Καθ' ἕξιν γὰρ
 101 ὢν δημιουργὸς ὁ Θεὸς πρὶν δημιουργῆσαι, ἔτε ἑτέρω δεή-
 102 σεται τῆ εἰς ἐνέργειαν αὐτὸν ἀγοντος, ἔτε ἐπειδὴ ἔτος ἐ-
 103 σὶν ἐνεργείᾳ δημιουργός, ἡδὴ ἔχεται καὶ τὸν κόσμον εἰσα-
 104 γει ἐξ αἰδίου ἑαυτῶ συνυπάρχοντα. Κακείνῳ δὲ τῆ ἐν
 105 τῶ λόγῳ τῆ Πρόκλου, προσοχθεῖς, ὡς εἰκὸς ὁ φιλόπονος
 106 μὴ πάντῃ μὴ δ' ἐπὶ πάντων ἀληθῶς λεγομένῳ, ὅτι τοῦτου
 107 εἶναι δεῖ τὸ ἐνεργείᾳ, ὁποῖον δυνάμει ἐστὶ τὸ ὑπ' ἐκείνου ἀ-
 108 γόμφρον εἰς ἐνέργειαν. Ἔστο γὰρ ἐπὶ τινῶν ἀληθῆς μὴ
 109 ἔστιν... ἐπίτινων δὲ ἐ πάντως τὸ ἐνεργείᾳ ἀνάγκη εἶναι
 110 τοῦτου ἐνεργείᾳ, οἷον δυνάμει ἐστὶ τὸ ὑπ' αὐτῆ ἀγόμενον
 111 εἰς ἐνέργειαν· τὰ ἡδὲ ξύλα δυνάμει ναῦς οὔτα, ποιεῖ ἐνεργείᾳ
 112 ναῦν, ἔχ ἢ κατ' ἐνέργειαν ναῦς, ἀλλ' ὁ κατ' ἐνέργειαν
 113 ναυπηγός. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἐν τῶ ναυπηγῶ δημιουργικοὶ τῆς
 114 νεῶς λόγοι, ἡδὴ καὶ ναῦς εἰσὶ κατ' ἐνέργειαν... Μὴ πο-
 115 τε δὲ εἶδὲ τὸ δυνάμει ἔχον πάντως εἰς τι καὶ ἐπιτηδειότητα,
 116 ἑτέρω δεήσεται (αἰείποτε) τῆ δυνάμει αὐτὸ εἰς ἐνέργειαν
 117 ἀγοντος. ἐνδέχεται γὰρ καὶ αὐτὸν ἑαυτῶ τινὰ αἴτιον εἶναι
 118 τῆς ἐκ τῆ προτέρω δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείᾳ μεταβολῆς.
 119 δύο γὰρ ὁδοὶ. τῶ ὄντι εἰς ἐπισημῶν καὶ Πλάτωνα (1)
 120 μάθησις καὶ εὔρεσις... οἷον ὁ ἀ. δύρων ξύλων πείσιν
 121 πρὶν εὔροι, δυνάμει ὢν πείσης καὶ τὸ πρότερον δυνάμει
 122 ἐνεργείᾳ γέγονε πείσης... καὶ τὸ ἀρτιγμῆς σκυλάκιον,
 123 δυνάμει ὁρατικὸν ὄν, ἢ ὑλακτικὸν ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῶ φύ-
 124 σεις

(1) Πλάτ. ἐν Ἀλκιβιάδῃ.

31 σεως τελειῖται. Εἰ μή τις ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τὸν καθόλου
 32 λαβὴν αἰτιάται, ἐπὶ δὲ τῷ β. τὴν καθόλου φύσιν. Ἄλλ-
 33 λ' εἰ καὶ ταῦτα συγχωρήσῃ, καὶ αὐτὸς εἴποι τις ἕτερον τὸν
 34 καθόλου λαβὴν ἐνέργειαν πείσῃ, ἕτερον τὴν καθόλου φύσιν
 35 ἐνέργειαν ὁρατικῶν. Ἄλλ' ὁ μὲν Φιλόπονος ταῦτα, τῶν τινῶν
 36 δὲ καθ' ἡμᾶς (1) ἐν ἑκείνῳ πολλῷ λόγῳ τὰ τοιαῦτα τι-
 37 θύσαι δοκῶν, ὡς τῆς ἀπὸ τοῦ κείνου περὶ τῆς αὐτῆς
 38 ἀπόδοσιν, πάντα τὸν Πρόκλειον ἐκεῖνον λόγον, (ὃν κράτι-
 39 στον εἶναι κείναι, ἀπάντων ὅσων ποτὲ οἱ τῆς αἰδιότητος τῷ
 40 κόσμῳ προσάται, προεχειρίσαντο,) εἰς τῷ τὸ τείνειν φησὶ,
 41 πότερον εἰσὶν αἰτία ἐν τοῖς ἑσιν αὐτοδιορίσας ἐπὶ τῷ
 42 ἐνέργειαν ἔχοντα; Εἰ δὲ καὶ εἰσὶ, πότερον λόγῳ ταῦτα τι-
 43 νὴ διορίζεται, ἢ ἀλόγως; ἐπεὶ δ' ἀλόγως ὑπολαμβάνειν
 44 ἔχει οἶον τε, δυνατὸν τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς ἐν χρόνῳ ἐκ-
 45 βαίνειν, τῷ διορίσας αὐτὰ λόγῳ ἀπ' αἰῶνος ὄντος; Τῷ τῷ
 46 τῷ ζητήματος, φησὶ, τὸ Κεφάλαιον. Τῶν δημιουργικῶν λόγων
 47 προαιωνίων ὁμολογημάτων πᾶς ὁ Κόσμος χρονικῆς ὑπο-
 48 στάσεως ἔτυχεν. Ἀλλὰ πλὴκῆτον ἔμοιγε τὸ ἀπόρημα τό-
 49 δε, ἡκιστα δοκεῖ, ὡς τὰ πρώτα φέρειν, τῶν ὑπὲρ τῆς τῷ
 50 κόσμῳ αἰδιότητος ἐπιχειρημάτων, οἶον ὁ Νεώτερος ὑπέλι-
 51 φεν. Οἱ γὰρ δημιουργικοὶ λόγοι, ἕως εἰκός, τὸν καὶ τὴν ἐ-
 52 νεργῶντα Θεὸν ἔχοντε, καὶ προέχειν τῶν δημιουργημάτων, ἔχει
 53 ἀπλῶς, καὶ ἕως εἰπεῖν ἀσχετῶς, τὰ κατ' αὐτὰς γινόμε-
 54 να παριστῶσιν, ἀλλ' ἅττα τὴν φύσιν, καὶ τὸν ἀεθμὸν ὁ-
 55 σα, καὶ τὰς ἑσὶν οἶα, καὶ ἐν χρόνῳ καθ' ὅν, καὶ πάντα,
 56 συνελόντι φαῖναι, τὰ αὐτοῖς ἢτοι ἕστια προσόντα, ἢ καὶ ἄλλ-
 57 λως συμβαίνοντα, ἐπὶ λεπτῶν ἐξικνεύμενοι, τοιαῦτα καὶ ὑφι-
 58 σῶσιν. Καὶ θαυμαστὸν ἕδεν εἶ, οἱ μὲν πρὸ τῶν χρόνων καὶ
 59 ἀπ' αἰῶνος, τὰ δὲ ὑπὸ χρόνον· τιναντίον δὲ θαυμαστὸν αὐτῶν
 60 εἶη καὶ ἕδεν εὐλογον εἶ ἐν τοῖς δημιουργικοῖς λόγοις χρονικὰ
 61 τὸ εἶναι ἡραγραφόμενα, ἔχει ὁμολογεῖ ταῦτα τοῖς ἀγαθοῖς
 62 τῶ Θεῶν βελήμασιν, ἀλλ' ἔξω τῶν ὄρων ἔβαινε τῶν ἐν ἐκεί-
 63 νοις, ἢτοι ἀγνοίαν ἐλέγχοντα αὐτῶν, ὡς παρ' ὅ ἐμελλον εἶ-
 64 ναι

(1) Γενεσίωσ. Μεταφ. Μέρ. γ'.

ναι ἰδεωμύα, ἢ ἀθέτως κατηγορήντα, ὡς οἷα ἰδιώμενος ὑποσηῆσαι μὴ δυναθύντος. Τὸ δὲ πρὸς αἰωνίως προϋφιστάσας ἐν τῷ δημιουργῷ λόγῳ, τῷ κατ' ἐκείνας δημιουργημάτων κατάγει τὴν ἁρμονίαν τῷ παντὶ ἁφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐκ τῆς ἐναργείας τῷ λόγῳ ἀναγκαῖον αὐτῷ δόξειε παντὶ πρὸς προσέχοντι. Ἄς γὰρ πρὸς τῷ Θεῷ ἐννοίας, οἱ πάντες ἀφ' ἑαυτοῦ φέρουσι, αἰώνιον ὁμολογεῖν ἀναγκάζουσιν αὐτόν τε, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ. Ἄς δὲ πρὸς τῆς ἑστῆς φύσεως, ὅπῃ κείνται τὰ ἐκτὸς ἐκείνας πάντα, καὶ ὅπῃ κείνται. Εἰ γὰρ τεθεῖη τοῖς δημιουργικοῖς λόγοις, καὶ ἀρχιτεκτονικοῖς ἐκείνοις, (καὶ τὸν Νεώτερον εἰπεῖν) τὰ δημιουργήματα συλλεγεμένων, δυσὶν ἑτέρωθεν ἐπαύαγκες ἢ, ἢ τέτοις τῷ χρόνῳ κείνται συλλεγοτά τεταῖ, ὅπερ ἀνααιρετικὸν ἔστι τῆς ἀκμῆς τε καὶ ἀναλλοιωτῆ φύσεως, ἢ ἐκείνοις καὶ ταῦτα χρόνῳ παντὸς ὑπεράλλεσθαι, ὅπερ ἀλλότριον τῆς κηραίνεσθαι πεφυκείας. Ἐκείνον δὲ τῷ ἀδυνατῶν καὶ τῷ φυσικῷ λόγῳ παρίσταται. Ἐπαύαγκες ἄρα ἢ τῷ ἀρχιτεκτονήσαντος λόγῳ ἀπ' αἰῶνος προσόντος, καὶ αἰεὶ ὄντος, τὸν ἀρχιτεκτονηθέντα κόσμον ἐν χρόνῳ ὑποσῶναι.

„ (1) 15'. Πᾶν τὸ ἐξ ἀκινήτου γινόμενον αἰτία καὶ τὴν ὑπαρξίν, ἀκίνητον (ἴσ. αἰδίου) ἔστιν. Εἰ δὲ τὸ ποιεῖν ἀκίνητον, ἀμετάβλητον ἔστιν. Εἰ δὲ ἀμετάβλητον, αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, μὴ μεταβαῖνον ἐκ τῷ ποιεῖν, εἰς τὸ μὴ ποιεῖν, μηδὲ ἐκ τῷ μὴ ποιεῖν εἰς τὸ ποιεῖν. μεταβαῖνον γὰρ ἔξει μεταβολῶν, αὐτῷ τὴν ἐκ πατέρου μεταβάσειν εἰς πατέρα... εἰ τοίνυν τὸ αἰτιον τῷ παντὸς ἀκίνητον ἔστιν, ἵνα μὴ κινόμενον ἀτελές ἢ πρότερον, ὑστερον δὲ τέλειον, πᾶσα γὰρ κίνησις ἐνέργεια ἐστὶν ἀτελής. Καὶ ἵνα μὴ κινόμενον, χρόνῳ δένται χρόνον ἀδύνατον, ἀνάγκη τὸ πᾶν αἰδίου εἶναι διὰ αἰτία ἀκινήτου γινόμενον. Ὡστε εἴ τις ἀσεβεῖν οἰόμενος εἰς τὸν αἰτιον τῷ παντὸς, ἐκείνον λέγοι μόνον αἰδίου, τὸν δὲ κόσμον ἐκ αἰδίου, ἐκ αἰδίου ἔδὲ ἐκείνον ἀποφαίνει κινόμενον λέγων, ἔδὲ αἰεὶ τέλειον, ἀλλὰ ποτὲ, καὶ ἀτελῆ... καὶ ἔτιως ἀσεβεῖ ἁφ' ἑαυτοῦ.

„ Τὸ

(1) Πρόκλ. Λόγ. δ'. Περὶ Αἰδιότητος Κόσμου.
 Metaph. Tom. II.